

S.S. Edremit İlçesi Merkez İskele
Mahallesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi

0 532 069 35 10

iskelekooperatifi@gmail.com

www.iskelekooperatifi.com

S.S. EDREMIT İSKELE MAHALLESİ
TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ
iskele

kutsal kitaplarda ve mitolojide zeytin

Ders Notu: 6

Mitoloji kaynaklarına göre Athena'ya övgüler yağdırmak gerekir. Çünkü egemenlik için deniz tanrısı Poseidon'un yanında poz verirken, medeniyetin meyvesi diye ilan ettiği ilk zeytin ağacını Akropolis'in taşlarının arasından çıkararak odur. Benzersiz bir meyvedir. Zeytin ağacı bir insanı doğumundan ölümüne kadar rahatlatır ve tanrıçaların yağı, insanın iksiri oluverdi. Zeytin ağacının antik Yunan Mitolojisinde önemli bir yeri vardır. İlk zeytin ağacının tanrıça Athena ile denizlerin tanrısı Poseidon Attica şehri için savaşırken ortaya çıktığına inanılır.

Zeka, Aydınlık, beceri ve el sanatları tanrıçası Minerva (Tanrıça Athena'nın Latince adıdır) ile Deniz tanrısı Neptün (Poseidon), Atina şehrinin tanrıçası olmak için Olimpos Tanrısı Jüpiter'in düzenlediği yarışmaya katılırlar. Jüpiter, Atina şehrini, kendisine insan soyu içeren yararlı hediye sunana vereceğini ilan eder. Neptün, Atina akropolünün üstünde tuzlu bir göl (deniz) oluşturur . Minerva ise bir zeytin ağacı... Minerva, bu bitkinin, insanlığın yaralarını iyi edecek bir merhem, lezzetli ve bol enerjili bir besin maddesi ve karanlıkları aydınlatacak bir alev olduğunu söyler. Jüpiter, Atina'nın yönetimini, denizden daha yararlı olan zeytin ağacını kendisine sunan Minerva'ya verir. Persler, Atina'ya saldırdıklarında akropoldeki zeytin ağacını yakarlar, ne var ki, ağaç bir gecede tekrar filizlenip ölümsüzlüğünü kanıtlar. Yunanlılar da zeytini koruyucu ve kurtarıcı bilmiş, zeytin ağacına tapınmışlardır.

Zeytin ağacına kutsal kitaplarda da yer verilmektedir.

Çünkü Allah'ın Rab seni iyi diyara, akar vadiler, derelerde ve tepelerde çıkan pınarlar ve kaynaklar diyarına; Buğday ve arpa ve asma ve incir ve nar diyarına, zeytinyağı ve bal diyarına götürüyor, öyle bir diyar ki, orada yoksullukla ekmek yemiyeceksin.“ (Tevrat).

Kudüs'teki Zeytindağı'nda sekiz koca zeytin ağacının İsa Peygamber'in çarmıha gerilişine tanık olduğuna inanılır. İncil'de İsa'nın buradan gökyüzüne çıktığı yazar. Hristiyanlıkta yeni doğanlar saf zeytinyağı ile vaftiz edilmektedir.

“Allah su ile size ekinler , zeytin ve hurma ağaçları, üzümler ve çeşitli meyveler yetiştirir. “ (Nahl suresi 16/11).

Yehova tanrı adamı aldı ve işleyip bakması için onu aden bahçesine yerleştirdi. Başlangıç 2: 15

Tanrı yeryüzünü mahvedenleri mahvedecek vahiy 11:18

“Sina Dağı’nda yiyenlere yağ ve katık olan zeytin ağacını var ettik.

“(Mü’minun Suresi 23/20)

“Allah yeryüzü ve gökyüzünün nûru olandır. Sanki minber üzerine konmuş bir çerağdır. Billur bir kandil içinde yıldız gibi parlamaktadır. O çerağın yağı mübarek bir ağaçtan çıkar. O mübarek ağaç, öyle bir zeytin ağacıdır ki; ne doğuda ve ne de batıda bulunur. O çerağın yanına ateş dokunmasa bile, kendi kendine uyanıp nûr saçar. Çünkü, O, nûrların üstünde bir nûrdur. Allah insanları o nûr ile doğru yola iletir. “ (Nûr Suresi 24/35).

Kitabı Mukaddesin yazıldığı devirlerde zeytinyağı

Yaygın olarak yiyecek, kozmetik, yakacak, ilaç olarak ve başka amaçlarla kullanılıyordu. Kitabı mukaddes zeytinyağına ya yağ olarak ya da kokulu yağların temel malzemesi olarak 250'den fazla kez değinir.

Kutsal yazılar, zeytinyağının eski İsrail’de tipik bir ailenin yaşamında önemli bir rol oynadığını açıkça gösterir. Zeytinyağı onların beslenme biçiminin ana unsurlarından birini oluşturuyordu ve bu yağın bolluğu bir refah belirtisiydi (Yoel 2:24).

Hem erkekler hem de kadınlar zeytinyağını cilt losyonu olarak kullanırdı. Rut, Boaz’ı görmeye gitmeden önce yağ süründü(Rut 3:3).

Kral Davut da yedi gün oruç tuttuktan sonra yerden kalktı ve yıkanıp yağ süründü ve esbabını değiştirdi ve rabbin evine gitti (2. Samuel 12:20)

Kandillerin kullanılabilmesi için her zaman hazırda zeytinyağı bulundurulurdu (Matta 25:1-12).

Ezilmiş zeytinin halis yağı çöldeki toplanma çadırını aydınlatmak için kullanılırdı (Levililer 24:2).

Kral Süleyman döneminde zeytinyağı uluslararası ticarete önemli bir ürün haline gelmişti (1. Krallar 5:10,11).

Peygamberler krallarını zeytinyağı ile meshederlerdi (1. Samuel 10:1)

İyi ev sahipleri misafirlerinin başına yağ dökerek onlara konukseverlik gösterirdi (Luka 7:44-46).

Hz. İsa'nın örneğindeki marhametli Samiriyeli yaralı bir adamın yaralarını yağ ve şarapla tedavi etti (Luka 10:33-34).

Yağ tıbbi amaçla yaygın olarak kullanıldığından, Kutsal Yazılarda rahatlatıcı öğütlere ve teselliye benzetilir. İsa'nın öğrencisi olan Yakup şöyle yazdı. İçinizden biri hasta mı? Cemaatin ihtiyarlarını çağırsın ona Yehova'nın adıyla yağ sürüp kendisi için dua etsinler. İmanla edilen dua rahatsızlığı olan kişiyi iyileştirecek ve Yehova onu ayağa kaldıracaktır (Yakup 5:14-15).

Tarih Boyunca Zeytin Kùltürü

13

Eski Mısır, Eski Yunan ve Roma mitolojilerinde zeytin ağacı ve zeytinyağı kutsanmıştır.

Nuh tufanının bitişı zeytin dalıyla simgelenmiştir.

Tevrat ve İncil’de kutsanarak çok bahsedilir.

Kur’an-ı Kerim’de “mübarek” kılınan bir nimet olarak bahsedilmiştir (Nur Suresi 35. Ayet).

Hatta, insanın kusursuz yaratılışı konusunda Allah, zeytin üzerine yemin etmiştir (Tin suresi).

Zeytinyağının sağlık için faydaları İncil'deki yaratılış kısmında da geçer. Âdem acı içerisinde olduğundan yakınınca, Allah Cebrail yoluyla ona bir zeytin ağacı gönderip, ona zeytini sıkıştırıp yağını çıkartmasını ve bu yağı içmesinin hastalıklarına deva olacağını söyler.

Dünyanın büyük dinlerinin ortaya çıktığı Ortadoğu'da zeytinyağının çeşitli dinsel ritüellerde kullanılması oldukça yaygındır. Çok tanrılı dönemlerde insanlar değişik amaçlarla değişik tanrılara zeytin sunarlardı. Bir rivayete göre Hz. Musa hasat süresince zeytin bahçelerinde çalışan erkekleri askerlikten muaf tutardı. Hristiyanlıkta İsa'ya atfedilen Mesih sıfatı mesh edilmekten, yani yağ ile ovulmaktan geliyor. Mesih, yağ ile ovulmuş anlamında, İsa'nın seçilmişliğini belirtmek için bir sıfat olarak kullanılmıştır.

İnsanlığın zeytin ağacı ile tanışması başka bir efsaneye göre Hz. Âdem ölümünün yaklaştığını hissedince oğullarından Şit'i cennet bahçesine gönderir. Cennet bahçesinde bekçilik yapan melek, bilgi ağacından üç tohum koparır ve Şit'e verir. Tohumları öldüğünde Âdem'in ağzına yerleştirmesini söyler. Ölümünden sonra Âdem'in mezarından Akdeniz kıyılarının vazgeçilmez ağacı, servi, sedir ve zeytin filizlenir.

Zeytin ağacıyla ilgili efsanelerde ortak olan bir nokta var: insanlar zeytin ağacında hep Tanrısal ve kutsal bir yan buldular. Hıristiyanlar zeytini talih ve barış işareti olarak kabul ederler. Peygamberimiz Hz. Muhammet ise bir hadisinde “ Zeytinyağı yiyin ve ağrıyan yerlerinize sürün, çünkü onda yetmiş hastalığa çare vardır. Bunlardan biri de cüzzamdır. Kur’an-ı Kerim’in Tin süresinde “ant olsun incire ve zeytine” denilerek zeytin ağacı üzerine yemin edilerek onurlandırılır.

Kuran'da zeytinyağının aydınlık verici özelliği Nur süresinde Allah'ın ışığıyla benzeştirilmiş “ Allah göklerin ve yerin nurudur. O'nun nuru içinde bir kandil bulunan bir oyma hücre misalidir. Kandil, bir sırça fanus içindedir. Bu sırça sanki inceden bir yıldızdır; ne doğuya, ne de batıya nispet edilen mübarek bir zeytin ağacından tutuşturulur. Onun yağı hemen hemen ateş dokunmasa bile ışık verir; nur üstüne nur!”

Kur'an-ı Kerim de zeytin ağacının Sina dağından geldiği, meyvelerinden yağ elde edildiği ve yağın yemeklere lezzet vermek için kullanıldığından bahsedilmektedir. Camiler, içinde zeytinyağı yakılan avizelerle donatılmıştır. Ramazan gecelerinde büyük şehirlerdeki camileri süsleyen mahyalar da zeytinyağı kandilleriyle aydınlatılmış.

Yine onunla Tûr-i Sinâ'dan çıkan, (meyvası) yağlı olarak biten,
yiyenlerin (yağına ekmeklerini) batıracakları bir (zeytin) ağac(ı)
yetiştirdik. Müminin süresi 20. ayet

NUH TUFANI

Dünyanın birbirinden çok uzak yörelerindeki inanç sistemlerinde de tufan olayından söz edildiği belirtiliyor. Birbirlerinden ne kadar uzakta olurlarsa olsunlar, eski kavimlerin tufan efsanelerinde belirli ortak noktalar olduğu görülür. Tufandan sonra ise sağ kalanların olayı kendilerine göre yorumladıkları anlaşılıyor. Daha doğrusu her kavim yaşadığı tufan olayını kendi inanışları doğrultusunda değerlendirmiştir. Tufan olayına ilişkin en ayrıntılı bilgilere iki büyük kutsal kitapta, Kuran-ı Kerim de ve Tevrat ta rastlanır.

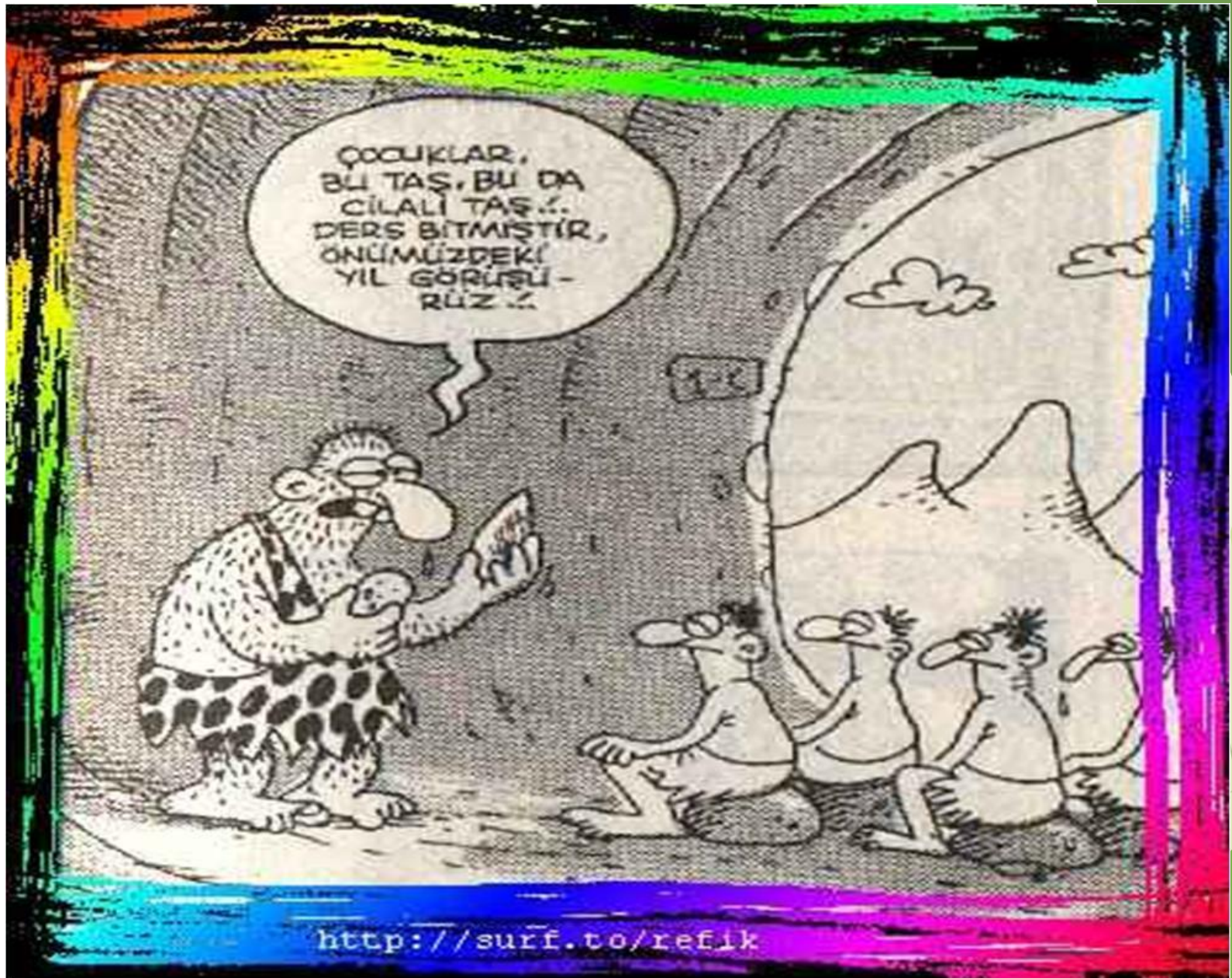
Tevrat'a göre; Ağrı'da tufanın olduğu sırada Nuh peygamberin 600 yaşında olduğu anlatılır ve Kuranı Kerim deki ifadelerin aynılarına rastlanır. Fakat Tevratta geminin Cudi Dağına değil, Ağrı Dağı üzerinde kaldığı belirtilir. "Kendine gofer ağacından bir gemi yap; gemide odalar yapacaksın ve onu içeriden ve dışarıdan ziftle ziftleyeceksin.

Ve onu şöyle yapacaksın: Geminin uzunluğu 300 arşın (135 metre), genişliği 50 arşın (22,5 metre) ve yüksekliği (13,5 metre) olacaktır.. Ve Rab Nuh'a dedi: Sen bütün evindekilerle gemiye gir, çünkü seni önümde bu nesil için salih gördüm." (Tevrat, Tekvin bölümü, 6,7,8). Tevrat ta daha sonra yağan yağmurların 40 gün 40 gece sürdüğü, suların karaları ve dağları kapladığı anlatılır. Nuh Peygamber in 601 yaşında olduğu yılın ilk ayının ilk gününde sular çekildi. Gemi dağın üzerine oturmuştu.

Sorularınız varsa cevaplayayım.

Daha sonra aklınıza soru gelirse lütfen
yüzyüze, e posta veya telefon yoluyla
ulaşınız.

Bu ders notları zeytincilik programı öğrencileri, Kursiyerler, sektör temsilcileri, diğer üniversitelerde okuyan önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile araştırmacılara yönelik hazırlanmıştır. Daha detay bilgiye ulaşmak isterseniz lütfen iletişime geçiniz.

DERS NOTLARI SÜREKLİ YENİLENMEKTEDİR.
LÜTFEN DAHA ÖNCE İNDİRDİĞİNİZ DERS
NOTU VAR İSE
ONUN İLE SAYFADAKİ
DERS NOTUNUN TARİHLERİNİ
KARŞILAŞTIRINIZ VE
YENİ TARİHLİ OLAN DERS NOTUNU TERCİH
EDİNİZ.
NOTLARDA HATALI ve
EKSİK BİR YER GÖRDÜĞÜNÜZDE LÜTFEN
BİLDİRİNİZ.

S.S. Edremit İlçesi Merkez İskele
Mahallesi Tarımsal Kalkınma
Kooperatifi

0 532 069 35 10

iskelekooperatifi@gmail.com

www.iskelekooperatifi.com